

Inhoudsopgave

Inleiding

De kracht van niet-politionele fraudebestrijders	11
MARC BOCKSTAELE & PAUL PONSAAERS (EDS.)	
1. De voortdurende herschikking van het inspectiewezen	17
PAUL PONSAAERS	
Inleiding	17
Bijzondere Inspecties en het Bijzonder Strafrecht	17
Federale Overheidsdiensten (FOD's) en hun Bijzondere Inspectie- diensten (BID's)	20
Gewestelijke Bijzondere Inspectiediensten	23
1. Beleidsdomein Financiën en Begroting (FB)	23
2. Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)	23
3. Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur & Energie (LNE)	24
4. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE)	27
5. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)	27
6. Beleidsdomein Ruimtelijk Ordening – Woonbeleid – Onroer- end Erfgoed (RWO)	28
De bevoegdheden van inspectiediensten	29
1. FOD Binnenlandse Zaken	31
1.1. Algemene Directie Preventie en Veiligheid (VPS)	33
1.2. Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC)	36
2. FOD Financiën	37
2.1. Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen (AAD&A)	38
2.2. Bijzondere Belastinginspectie (BBI)	41
3. FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO)	44
3.1. Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW)	46
3.2. Algemene Directie Toezicht Welzijn op het Werk (TWW)	48
3.3. Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)	50
4. FOD Sociale Zekerheid (RSZ)	53
4.1. Sociale Inspectie (SI)	56
5. FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	57
5.1. Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselke- ten (FAVV)	58
5.2. Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezond- heidsproducten (FAGG)	61

6. FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	63
6.1. Algemene Directie Economische Inspectie	64
6.2. Bestuur Kwaliteit en Veiligheid	66
7. FOD Mobiliteit en Vervoer	67
7.1. Directoraat-generaal Luchtvaart (DGLV) – Inspectie Luchtvaartveiligheid	68
7.2. Directoraat-generaal Maritiem Vervoer (DGMV) – Belgische Scheepvaart Inspectie	70
7.3. Directoraat-generaal Wegvervoer en Verkeersveiligheid (DGWVVV)	73
7.4. Directoraat-generaal Spoorvervoer	76
7.5. Het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT)	78
2. Private bedrijfsrechercheurs: de ‘missing link’ tussen BID’s en de reguliere politie in de strijd tegen fraude	81
BART DE BIE & RONNY VAN LOOY	
Inleiding	81
1. Verticale fraude: het favoriete jachtterrein van de publieke fraudebestrijder	81
2. Horizontale fraude: de natuurlijke habitat van de private fraudebeheersers	82
3. Het juridisch kader van de private fraudebestrijder	85
4. De troefkaarten van de private fraudebestrijder	86
3. Strafrechtelijke of administratieve afhandeling van inbreuken?	91
MARC BOCKSTAELE	
1. Ontstaan van administratieve afhandeling	91
2. Administratieve geldboetes	93
3. Toezicht door bijzondere inspectiediensten	96
4. Bestemming van de processen-verbaal	100
5. Uitvoering van de beslissing	103
6. Knelpunten & besluiten	106
4. Is het gelijk of men door de hond of door de kat gebeten wordt?	109
STIJN ADRIAENSSEN	
1. Inleiding	109
2. De zoeking	111
2.1. Inleiding	111
2.2. Definitie	111
2.2.1. Begrippen	112
2.2.2. Grond- en vormvoorwaarden	113
2.2.3. Wettelijke waarborgen	115

3.	Machtiging tot huisvisitatie	118
3.1.	Inleiding	118
3.2.	Bijzondere inspectiedienst	119
3.3.	Machtiging tot huisvisitatie	120
4.	Besluit	130
5.	Hoe bijzonder is de bewijswaarde van vaststellingen	135
	JOACHIM MEESE	
	Inleiding	135
1.	Enige toelichting over de bewijswaardering	137
1.1.	Principe: de vrije bewijswaardering	137
1.2.	Uitzonderingen op de vrije bewijswaardering	138
2.	De bewijswaarde van processen-verbaal	139
2.1.	Algemene regel: een proces-verbaal geldt als inlichting	139
2.2.	Uitzondering: processen-verbaal met een bijzondere bewijswaarde	140
2.2.1.	Soorten	140
2.2.2.	Draagwijdte van de bijzondere bewijswaarde	143
3.	Besluit	149
6.	De appreciatiebevoegdheid van bijzondere inspectiediensten	151
	DOMINIQUE BOELS	
	Inleiding	151
1.	Discretionaire ruimte	152
1.1.	Omschrijving	152
1.2.	Invloeden op discretionaire ruimte	154
1.3.	Risico's discretionaire ruimte: nood aan controle?	155
2.	Appreciatiebevoegdheid en bijzondere inspectiediensten	156
2.1.	Omschrijving bijzondere inspectiediensten	156
2.2.	Discretionaire ruimte van sociale inspectiediensten?	157
2.3.	Inperking discretionaire ruimte van sociale inspectiediensten	161
	Besluit	163
7.	Working apart together: het kluwen aan inspectiediensten ontrafeld	165
	MICHÈLE DECONYNCK	
1.	De belangrijkste sociaalrechtelijke inspectiediensten en hun bevoegdheidsdomeinen	165
1.1.	Federaal	165
1.1.1.	Welke diensten	165
1.1.2.	Bevoegdheden: Sociaal Strafwetboek	166
1.1.3.	Beroep tegen dwangmaatregelen opgelegd door sociaal inspecteurs	176

1.2.	Regionaal	177
1.3.	Wie kan wat vaststellen – Tabel	178
2.	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst: SIOD	178
3.	Samenwerking tussen de inspectiediensten	179
3.1.	Formeel: arrondissementen	179
3.2.	Informele samenwerkingsverbanden	181
3.3.	Gegevensuitwisseling	181
3.3.1.	Nationaal	181
3.3.2.	Internationaal	183
4.	Pijnpunten in de praktijk	184
4.1.	Working apart en niet zozeer ‘together’	184
4.2.	Verschillen in procedure tussen regionale en federale diensten inzake de administratieve geldboete	184
4.3.	Verhoren	186
4.4.	Versnippering en gebrek aan mankracht	187
4.5.	Het perverse effect van ‘targets’ en statistieken	188
8.	Sociale fraude: een rijk gevulde spijkskaart	189
	FRANK DEBUSSCHER	
	Inleiding	189
1.	Zwartwerk: de niet-aangegeven arbeid	191
2.	Schijnzelfstandigheid of pseudozelfstandigheid	194
3.	Frauduleuze onderwerping (fictieve of schijnwerknemer) – sociale kits	196
4.	Uitkeringsfraude – (tijdelijke) werkloosheid	198
5.	Uitkeringsfraude – domiciliefraude	200
	Besluiten	202
9.	Quelles perspectives pour la gestion de l’information policière opérationnelle?	203
	SAMUELLE GODIN	
1.	Considérations liminaires: la gestion de l’information policière opérationnelle, un peu de nature, beaucoup de culture	203
2.	La gestion de l’information policière opérationnelle introduite par la loi du 7 décembre 1998	206
2.1.	La création d’une/ ou de plusieurs banque(s) de données centralisée(s) ou non	206
2.2.	L’accessibilité des données policières opérationnelles pour les services de police, les autorités judiciaires et de police administrative et pour d’autres services publics	208
2.2.1.	La communication de données	208
2.2.2.	L’accès direct aux banques de données policière opérationnelles	209

2.3.	Le contrôle sur cette/ces banque(s) de données par un organe ad hoc	210
2.4.	Le rôle du service chargé de gérer cette/ces banque(s) de données	211
2.4.1.	Gestion de la B.N.G.	211
2.4.2.	Gestion des banques de données particulières	212
2.5.	Les règles relatives à la manière dont les données opérationnelles sont introduites, classifiées et exploitées	213
2.6.	Conclusion	214
3.	La gestion de l'information policière opérationnelle et le Roi	214
4.	La gestion de l'information policière opérationnelle introduite par la loi du 18 mars 2014	215
4.1.	La création d'une/ ou de plusieurs banque(s) de données centralisée(s) ou non	215
4.2.	L'accessibilité des données policières opérationnelles pour les services de police, les autorités judiciaires et de police administrative et pour d' autres services publics	219
4.2.1.	La communication des données à caractère personnel	219
4.2.2.	L'accès direct aux données à caractère personnel des banques de données opérationnelles	220
4.2.3.	Le contrôle par un organe ad hoc sur cette banque de données	221
4.2.4.	Le rôle du service chargé de gérer cette banque de données	223
4.2.5.	Les règles relatives à la manière dont les données opérationnelles sont introduites, classifiées et exploitées	225
4.2.6.	Conclusion	226
5.	Considérations finales: vers quelles évolutions culturelles en matière de gestion de l'information policière opérationnelle pour la prochaine décennie?	227
10.	De exploitatie van databanken door de sociale inspectiediensten,	231
	KAREL DERIDDER	
	Inleiding	231
1.	De modernisering van de sociale zekerheid en de e-government toepassingen: historiek	231
2.	Machtiging van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid – Een conditio sine qua non	234
2.1.	Voorafgaande aanvraag	235
2.2.	Welke inhoudelijke elementen?	235
2.3.	Veiligheid & garanties voor een integer gebruik	236
3.	Het project LIMOSA, de aanleiding tot DOLSI	237
4.	Het actieplan sociale dumping: de aanleiding voor een gecombineerd gebruik van meerdere databanken	239

5. Welke uitdagingen voor de toekomst? Een brug naar andere partners binnen het netwerk van de Sociale zekerheid en de FOD Financiën	241
5.1. Op nationaal vlak	241
5.2. Op internationaal vlak	241

Bibliografie	243